

Hyvä Jesper Perälä,

Olen pahoillani, että asia on tullut edustamasi liiton jäsenille yllätyksenä. Valviran puolesta pahoittelen sitä, että emme ole asiaa avanneet nettisivustolla. Teemme kuitenkin tähän muutoksen mahdollisimman pian.

Ammattihenkilöasetuksen 3 e §:n mukaan edellä Suomessa tai ulkomailla lääketiedettä opiskelevilla opiskelijoilla ei ole oikeutta toimia tilapäisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä enää sen jälkeen, kun opintojen aloittamisesta on kulunut yli kymmenen vuotta.

Valviran vakiintunut tulkinta asiasta on ollut se, että opintojen aloitusajankohdaksi merkitään sen lukukauden aloituspäivä, jolloin opinnot ovat yliopiston ilmoituksen mukaan aloitettu. Mikäli opintoihin on hyväksiluettu jokin osa aiemmasta tutkinnosta tai aiemmista opinnoista, on opinnot katsottu alkaneeksi sen lukukauden aloituspäivästä, jonka aikana hyväksiluetut opinnot on suoritettu.

Eräissä tapauksissa Valviran vakiintunut tulkinta niin kutsutun kymmen vuoden säännön soveltamiseen liittyen on saattanut johtaa opiskelijan kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen vaikeuttaen taikka kokonaan estäen ammattiin valmistumisen. Sellaisissa tapauksissa, joissa ammattiin valmistuminen on edellyttänyt laillistetun ammattihenkilön tehtävissä toimimista opiskelijastatuksella, Valvira on katsonut voivansa joustaa puheena olevasta vakiintuneesta tulkinnastaan. Tällaiset tilanteet koskevat lähinnä hammaslääketieteen ja farmasian opiskelijoita, ei niinkään lääketieteen opiskelijoita. Ensin mainittuihin tutkintoihin kuuluu pakollisena osana syventävä käytännön harjoittelu, joka edellyttää laillistetun ammattihenkilön tehtävissä toimimista. Suomalaisen lääketieteen tutkintoon kuuluvat harjoittelut suoritetaan toimimalla lääkäriharjoittelijana, eli amanuenssina. Työskentely laillistetun lääkärin tehtävissä ei siten ole välttämätöntä.

Valvira on perustellut opintojen aloitusajankohtaan liittyvää vakiintunutta tulkintaansa sillä, että Valviran näkemyksen mukaan kaikki esimerkiksi lääketieteen tutkintoon kuuluvat opinnot ovat tärkeä osa kyseistä tutkintokokonaisuutta ja tämän tutkintokokonaisuuden tulee olla potilasturvallisuuden toteutumisen kannalta yhtenäinen kokonaisuus. Ei ole tarkoituksenmukaista, että terveydenhuollon ammattiin johtava tutkinto suoritettaisiin toisistaan ajallisesti eroavilla osa-alueilla. Tämän on katsottu olevan potilasturvallisuuden kannalta perusteltua.

Edellinen kappale kuvaa sisäistä menettelytapaohjetta, jota olette pyytäneet. Totean kuitenkin, että viranomaisen sisäiset asiakirjat, kuten toimintaohjeet, eivät ole julkisia asiakirjoja. Jos haluatte, voitte halutessanne saada tästä kieltäytymisestä valituskelpoisen päätöksen viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla.

Valviran tulkinnasta on valitettu hallinto-oikeuteen. Jos hallinto-oikeus katsoo, että Valviran tulee muuttaa vakiintunutta tulkintaansa, noudatamme tätä hallinto-oikeuden päätöstä, emmekä todennäköisesti tule hakemaan asiassa valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Sosiaali- ja terveysministeriö suunnittelee kokonaisuudistuksen tekemistä terveydenhuollon ammattihenkilölakiin. Tähän viitaten ministeriö asetti viime vuoden syksyllä selvityshenkilöt (Marina Kinnunen, Mirva Lohiniva-Kerkelä ja Hanna Mäkäpäinen) pohtimaan terveydenhuollon ammattihenkilölain uudistamistarpeita. Selvityshenkilöiden mukaan opiskelijoiden oikeutta toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä koskevia säännöksiä tulisi selkeyttää (s.86). Valvira on myös omassa lausunnossaan kiinnittänyt asiaan huomioita (s.99-101). Selvityshenkilöiden raportti löytyy seuraavalta sivustolta: <http://stm.fi/julkaisut>

Totean lopuksi, että asiaan voidaan palata kokonaisuudistuksen yhteydessä, jos Valviran päätös ei muutu hallinto-oikeudessa.

ystävällisesti,
Maarit Mikkonen
Ryhmäpäällikkö, esittelijäneuvos
PL 210, 00281 Helsinki
puh. 0295 209 561

Kiitos vastauksesta Maarit, perehdymme siihen tarkemmin pian.

Esitän kuitenkin nyt yhden huomion, johon toivon vielä tarkennusta, jotta voimme viedä asiaa tahollamme eteenpäin:

Ymmärrän, että tehtävänne on valvoa potilasturvallisuuden toteutumista ja se on tärkeä työ. Tässä tulkinnassa on kuitenkin juuri sen osalta ristiriitaa.

- Kuten totesimme aiemmin, mikäli opiskelija aikoo hyväksilukea jotain opintoja tutkintoon, tiedekunta ja oppialan vastuuhenkilöt tarkistavat, että tiedot ovat ajantasaisia. Ei tiedekuntakaan anna hyväksilukea sellaisia opintoja, joissa tieto on vanhentunutta. Tämä varmistetaan joko vanhojen opintojen sisällön tarkistamisella tai opiskelijan tentillä.

- Jos tiedekunta on katsonut hyväksiluettavan opinnon olevan suoritusajankohdasta riippumatta ajantasaista tietoa, ei se ole myöskään este opintojen etenemiselle tai valmistumiselle. Tämän tulkinnan perusteella se on kuitenkin este sijaisuuksille. Nämä opiskelijat ovat näkemyksenne mukaan potilasturvallisuusriski kesäkandina, mutta tutkinnon valmistuttua potilasturvallisuusriski häviää päivässä. Todellisuudessa näiltä opiskelijoilta puuttuvat tärkeimmät harjoittelut, joissa lääkärin työtä opitaan kokeneen kollegan tuella. Tiedän, että nämä harjoittelut eivät ole lääketieteen opinnoissa pakollisia, mutta käytännössä lähes kaikki ne tekevät ja kokevat kaikista hyödyllisimmiksi. Näiden salliminen olisi siis tärkeä teko potilasturvallisuuden puolesta!

Näillä perusteluilla kysyn vielä, että olisiko teidän mahdollisuus joustaa tulkinnassa niiden opiskelijoiden osalta, joilla ei ole tiedekunnan puolesta etenemis-/valmistumisestettä? Silloin tulkintaanne voisi perustella potilasturvallisuudella loogisesti ja opiskelijatkin voisivat luottaa valvontaviranomaisen käyttävän tervettä järkeä lain ja asetuksen soveltamisessa. *Epäselvissä tapauksissa kandidaatti voisi toimittaa tiedekunnalta todistuksen siitä, että etenemiselle tutkinnossa ei ole hyväksilukujen vuoksi estettä.*

Ilokseni jo huomasi, että olitte ottaneet asian esille tuossa STM:n selvityksessä. Lain valmistuminen on venymässä kuitenkin käsitykseni mukaan pitkälle. Tämä ongelma on kuitenkin päällä nyt ja laajempi kuin me tai te ehkä aluksi ajattelimme. Siksi toivomme joustoa näiden tutkinnossaan asianmukaisesti etenevien osalta jo nyt. Tällä tulkinnalla opiskelijat ja työnantajat joutuvat kohtuuttomiin vaikeuksiin ilman perusteltavissa olevaa syytä ja ilman mahdollisuutta tätä asiaa ennakoita tai tällä aikataululla korjata.

Ystävällisin terveisin,

Jesper Perälä,

Puheenjohtaja
Suomen Medisiinariliitto

Lääketieteen kandidaatti, CV
Tampereen yliopisto, lääketieteen ja biotieteiden tiedekunta
perala.jesper.j@student.uta.fi
0405351058

Hyvä Jesper Perälä,

Ymmärrän hyvin näkökulmamme. Valitettavasti viranomaisen on noudatettava vakiintunutta ratkaisukäytäntöön, emmekä voi siitä poiketa ellei lainsäädäntö muutu tai menettelytapaa todeta lainvastaiseksi esim. hallinto-oikeudessa.

Sinänsä pidän näkökulmianne kyllä hyvinä ja voimme nämä nostaa keskusteluun kokonaisuudistuksessa.

ystävällisesti,

Maarit Mikkonen

Ryhmäpäällikkö, esittelijäneuvos

PL 210, 00281 Helsinki

puh. 0295 209 561